

REPORTATGE

Recuperar i reviuire els balls dels iaïos

Tortosa M.P.

El passat 26 de novembre es coneixia la notícia que la producció Avore guanyava el Premi Butaca al millor espectacle de dansa de Catalunya. Els seus creadors són professors de l'Escola Lo Planter, de música i dansa tradicional, ubicada a Tortosa, que des de fa anys ofereix cursos i tallers i ha fet un esforç evident per a donar a conèixer la cultura tradicional ebreca.

"Fa falta molta conscienciació per a este tipus de manifestacions culturals, sovint es menyspreen o es banalitzen perquè s'associen en una cosa antiga. Però a poc a poc anem fent-li un lloc, i haver rebut este reconeixement és un pas que ajuda a visibilitzar les nostres tradicions i a dotar-les de valor", explica la directora de l'escola, Carme Balagué. "La majoria de nosaltres també hem començat a interessar-nos per allò que li diem tradicional de ben grans, perquè de petits ningú ens va mostrar estes coses, i com nosaltres, creiem que li passa a molta gent. És un món a descobrir, tot i que darrerament s'està normalit-

L'escola de ball, cant i música tradicional Lo Planter és un espai obert per a aprendre i reivindicar la cultura popular ebreca

L'escola Lo Planter dona a conèixer els balls tradicionals ebrencs des de la jota tortosina als fandangos. / NÚRIA CARO

zant i n'estem molt contents".

La iniciativa Lo Planter va sorgir d'un grup de persones que es co-

neixien donant classes a diversos llocs especialitzats en música i dansa tradicional, com a l'Aula de Música Tradicional, cursos d'arreu de Catalunya, grups com Saragatona, etcètera. "Erem professors amb molta experiència que a més tocàvem i compartim una mateixa visió i necessitat de crear un espai de formació. L'Ajuntament de Tortosa ens va donar l'opció d'utilitzar el Centre Cívic de Ferries. En els darrers anys, gràcies a la suma d'esforços individuals i col·lectius, molts balls i músiques populars i tradicionals de Tortosa i de les Terres de l'Ebre s'han recuperat i revalorat amb molta força", expliquen des de Lo Planter.

Lo Planter va néixer amb la voluntat de crear un nou espai d'aprenentatge i d'intercanvi amb les músiques i les danses típiques de les Terres de l'Ebre. Un espai per a compartir la tradició entre les diferents generacions. "Creiem que està molt bé conèixer les músiques i maneres de ballar que hi ha pel món, però també volem posar en valor la que utilitzaven els nostres iaïos. Intentem crear un espai de sensibilitat perquè la gent conega este tresoret que te-

nim, un lloc per als joves per a passar-ho bé i a més, comprendre, actualitzar i fer perdurar la tradició", afirmen.

En paral·lel a les classes setmanals de ball i música, l'escola porta a terme una sèrie de tallers en dissabtes, més especialitzats, com ara d'improvisació de jotes en veu, de cants lliures, de castanyetes, de balls que potser no s'han conservat tant que es ballaven igualment (seguidilles, fandangos...). "Intentem portar gent diversa, cadascú en la seua manera de veure el món i la tradició. Intentem ser un espai obert a nova gent i noves aportacions, no ens tanquem només al que els nostres professors ensenyen. Per tant, som un lloc d'intercanvi d'idees i d'informació, i si hi ha gent gran que vol aportar-nos testimonis i coneixements, tenim les portes obertes esperant-los", assegura Carme Balagué. "Ens agradaria que la música i la dansa tradicional anés més enllà d'una cosa típica d'identitat territorial i que pogués ser viscut en un futur amb naturalitat. I que cadascú l'entengués a la seua manera. Ens encantaria que d'aquí a uns anys es fessen ballades habi-

tualment on tothom pogués participar i no només una minoria. O que algun jove fes hip hop a ritme de jota".

L'escola està formada per Carme Balagué, Pau Puig, Pere Gumbau, Montserrat Ismael, Josep Antoni García León, Ramon Balagué i Clàudia Murall. També formen part de l'equip com a músics i col·laboradors: Sílvia Ampolla, Joan Cid i Xell Aixarch.

Durant el curs hi ha un grup esta-

Part del professorat de Lo Planter forma part de l'espectacle 'Avore', guanyador d'un Premi Butaca 2018

ble de ball, els dimecres al vespre, que s'inicia amb l'ensenyament del repertori popular de Tortosa (cap de ball, punxonet, jotes, fandango, etc.) i de les Terres de l'Ebre per a, després, poder introduir altres tècniques de moviment. "Des de l'escola es proposa un aprenentatge obert i lúdic, donat el component festiu de la matèria, respectant les edats i etapes de cada alumne, des dels més petits fins als més grans. Entenem la dansa com un mitjà d'expressió per a passar-ho bé i comunicar-se", detallen. A part d'això, s'organitzen tallers i xarres durant tot el curs de forma periòdica, que tenen lloc alguns dissabtes. Des de fa dos anys l'escola també participa del projecte formatiu Danses Vives d'Arrel Tradicional, adreçat als mestres d'educació primària dels centres educatius de les Terres de l'Ebre, per a fer arribar als xiquets i xiquetes de les escoles del territori el coneixement i gaudi de la dansa i música tradicional.

"La història ha maltractat la nostra cultura popular i tradicional, l'ha menystingut i menyspreat, fins al punt que molts dels nostres iaïos contemporanis també la desconeixen en gran mesura. És preocupant veure amb quina facilitat es pot aprendre la història oficial d'un país a les escoles, instituts i facultats i com de difícil és reconstruir una petita part de la història d'un mateix", conclouen. ■

AGENDA	
	desembre 2018
Del 17 al 23 de desembre del 2018	
Tiò de Nadal gegant. Dona de menjar al nostre tió. Lloc: Davant del restaurant La Llar	
Dilluns, 17 de desembre del 2018	
18 hores: Teatre infantil <i>Les fades són calbes</i> a càrrec de la fada purpurina. Participants de 2 a 12 anys. Lloc: Centre Municipal de Serveis Socials	
Del 18 al 20 de desembre del 2018	
De 17 a 19 hores: Recollida de joguines usades per a l'escola. Lloc: Escola Jaume Balmes	
Dimarts, 18 de desembre del 2018	
De les 16.30 a les 19 hores: Manualitats nadalengues per a infants i per a adults. Preu: 2 €. Lloc: Centre Municipal de Serveis Socials	
18 hores: Trobada mensual del Club de lectura. Lloc: Smartcentre	
Dimecres, 19 de desembre del 2018	
18 hores: Converses en anglès. Lloc: Smartcentre	
Dijous, 20 de desembre del 2018	
De les 9 a les 13.30 hores i de les 16 a les 19 hores. Especial de tu a tu. Lloc: La Plana Ràdio	
17 hores: Mostra de Pessebres. Lloc de trobada: Smartcentre	
Divendres, 21 de desembre del 2018	
A les 20.30 hores Sopar de pa i porta en benefici de La Marató de TV3 Lloc: Smartcentre	
Dissabte, 22 de desembre del 2018	
19 hores: Playback <i>La festa del cinema</i> . Alumnes 2n d'ESO de l'Institut les Planes. Lloc: Smartcentre	
Diumenge, 23 de desembre del 2018	
Audició dels alumnes de l'Escola de Música Municipal Germans Arasa Els Flarets. Lloc: Smartcentre	